

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/63/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115223182
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8115223182.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: I. E., L.. XX.XX.XXXX, J. I. XX, XXX XX G., právne zastúpeného Mgr. Otom Salokym, advokátom, so sídlom Hlavná 94, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Obec Chminianska Nová Ves, 082 33 Chminianska Nová Ves 32, IČO: 00 327 140, právne zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 103.929,60 eura s príslušenstvo a zriadenie vecného bremena, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 12.02.2018 č.k. 20C/365/2015-224 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým medzitýmným rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, že cit.:

„I. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016 za podzemné tepelné rozvodné zariadenie a vzdušné elektronické siete je dôvodný.

II. N á r o k žalobcu na zriadenie na ťarchu žalobcu ako vlastníka parcel KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6,613 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², KN-C č. X/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 473 m², KNC č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 315 m², KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 100 m², vedených pre k. ú. Q. L. E. na LV č. XXX, a v prospech žalovaného ako vlastníka stavieb - vzdušných elektronických sietí, podzemného tepelného rozvodného zariadenia, postavených na parcelách KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6.613 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 473 m², KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 315 m², KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 100 m², vecné bremeno spočívajúce v práve stavby vlastníka stavieb, a v povinnosti vlastníka parcel KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6.613 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 473 m², KNC č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 315 m², KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 100 m², Okresným úradom G., katastrálnym odborom, pre obec Q. L.Á. E., katastrálne územie Q. L. E. na LV č. XXX, strieť výkon užívania uvedených pozemkov na plochy zastavané stavbami žalovaného, plochy vyznačené na geometrickom pláne znalca, je d ô v o d n ý.

III. Nárok žalobcu na zriadenie vecného bremena práva stavby podzemného tepelného rozvodného zariadenia za opakovanú náhradu je d ô v o d n ý.

IV. Nárok žalobcu na zriadenie vecného bremena práva stavby vzdušných elektronických sietí za jednorazovú odplatu je d ō v o d n ý.

V. Vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.“

2. Citoval ustanovenia § 1, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, § 10 ods. 9 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, § 100, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 135c, § 451 ods. 1 a 2, § 456 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení uviedol, že sa v prvom rade zaoberal námietkou žalovaného, že žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej sa stavby nachádzajú. Súd v danom prípade zastal názor, že nie je oprávnený opätovne preskúmať vlastnícke právo žalobcu. O vlastníckom práve žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 14C/250/2010, kde vystupovali strany, ktorým mohlo svedčiť vlastnícke právo k stavbe kaštieľa a k parcele KN-C č. X. Žalovaný v priebehu konania ani netvrdil, že je vlastníkom tejto nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Pre posúdenie námietky premlčania považoval za zásadnú otázku, či došlo pri jednotlivých stavbách k vzniku zákonného vecného bremena, kedy a či má žalobca nárok na jednorazovú náhradu alebo opakujúcu náhradu. Súd prvej inštancie preto posudzoval každú stavbu individuálne. Zamietol žalobu v časti o bezdôvodné obohatenie za obdobie od 04.09.2013 do 08.07.2014 za stavby na nehnuteľnosti žalobcu (obecná cesta o celkovej výmere 1.590 m², časťou budovy obecného úradu o výmere 106 m², obecné chodníky o výmere 514 m²) a za obdobie od 9.7.2014 do 11.2.2014 (miestne účelové komunikácie o výmere 1.450 m²). V konaní nebolo sporné, že tieto stavby boli postavené najneskôr pred rokom 2000. Vychádzajúc z § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo zákonné vecné bremeno účinnosťou zákona. Napriek skutočnosti, že tento právny predpis nestanovil možnosť finančnej náhrady, vzniká pre vlastníka pozemku právo na náhradu, ktoré môže byť vykonané po prvý raz nasledujúcim dňom od účinnosti tohto zákona teda od 02.07.2009. Trojročná všeobecná premlčacia doba preto uplynula 2.7.2012, pričom v danom prípade bola podaná žaloba na súd 04.09.2015. Súd prvej inštancie poukázal na to, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je koncipovaná ako náhrada jednorazová. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia od 14.02.2014 do 08.07.2014 a zradenie vecného bremena k stavbe verejný vodovod - 294 m², konštatoval, že zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách je špeciálnou právnou normou vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Vlastník dotknutých nehnuteľností podľa ustanovení zák. č. 442/2002 Z.z. sa môže domáhať u vlastníka a užívateľa verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie uvedenia dotknutého pozemku do pôvodného stavu alebo finančnej náhrady, ak to nie je možné a tiež náhrady za nútené obmedzenie v jeho užívaní, pričom tento nárok si musí uplatniť v lehote uvedenej v tomto právnom predpise. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol od 1991 vedený ako vlastník nehnuteľnosti a verejný vodovod bol postavený pred rokom 1990. Účinnosťou zákona č. 442/2002 Z.z., t.j. dňom 01.11.2002 sa žalobca mohol domáhať náhrady za obmedzenie v obvyklom užívaní dotknutého pozemku. V konaní nebolo preukázané, aby si žalobca nárok u žalovaného uplatnil. Zákonné lehoty na uplatnenie nároku u povinného subjektu uplynuli. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie námietke premlčania vyhovel a žalobu v tejto časti zamietol. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia od 14.02.2014 do 08.07.2014 a zradenie vecného bremena k stavbe podzemné tepelné rozvodné zariadenie - 281 m², konštatoval, že zákon č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike je špeciálna právna norma vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. V konaní nebolo sporné, že tepelné rozvodné zariadenie bolo postavené pred rokom 1990 a nachádza sa na nehnuteľnosti žalobcu. Žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil svoje vlastnícke právo k tepelnému rozvodnému zariadeniu. Keďže ide o neoprávnenú stavbu, žalobca je obmedzený vo výkone svojho vlastníckeho práva bez právneho dôvodu, čím vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Rovnako je dôvodný nárok žalobcu na zriadenie vecného bremena. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal oprávnenosť stavby a ani, že došlo k zriadeniu vecného bremena. Pri zriadení vecného bremena žalobcovi patrí opakujúca náhrada, keďže Ústavný súd rozhodol, že ustanovenie zákona č. 657/2004 Z.z., v ktorom sa používa pojem „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“, nie je v súlade čl. 20 ods. 4 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Žalovaným vznesenú námietku premlčania súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže žalobca si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe (rozšírenie

žaloby bolo doručené súdu dňa 12.02.2016). Nakoniec súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia od 14.02.2014 do 08.07.2014 a zradenie vecného bremena k stavbe vzdušné elektronické siete - 323 m². Žalovaný v konaní nepoprel, aby vzdušné elektronické siete boli na nehnuteľnosti žalobcu postavené v roku 2012. Taktiež nepoprel svoje vlastnícke právo. Keďže ide o neoprávnenú stavbu, žalobca je obmedzený vo výkone svojho vlastníckeho práva bez právneho dôvodu, čím vzniká na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Rovnako je dôvodný nárok žalobcu na zriadenie vecného bremena. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal oprávnenosť stavby a ani, že došlo k zriadeniu vecného bremena. Žaloba preto v časti zriadenia vecného bremena k stavbe vzdušné elektronické siete je dôvodná. Žalobcovi za zriadenie vecného bremena prináleží jednorazová náhrada z obdobných dôvodov ako súd poukázal pri zákone č. 66/2009 Z. z.

4. Proti tomuto rozsudku proti výrokom IV. a V. podal odvolanie žalobca v zákonnej lehote z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), h) a f) CSP. Vo vzťahu k zamietavému rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo vzťahu k nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obmedzenie vlastníctva stavbou podzemného tepelného rozvodného zariadenia a stavbou vzdušných elektronických sietí namietal, že ide o nepreskúmateľný výrok, kde v spojení s výrokom I. ide o rozpor výroku V. s odôvodnením, teda o inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, čo odôvodňuje zrušenie výroku V. medzitýmneho rozsudku. Súd prvej inštancie nárok čo do bezdôvodného obohatenia za obdobie pred 09.07.2014 zamietol, pričom v odsekoch 37. a 39. súd uvádza, že rozhodoval o nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia od 14.02.2014 do 08.07.2014. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie v súvislosti s aplikáciou zákona č. 66/2009 Z. z. a posúdením jeho nárokov zo zákonného vecného bremena na základe tohto zákona vec nesprávne právne posúdil, najmä vzhľadom na závery v konaní predloženého nálezu ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015-105 zo dňa 12.10.2016. Tiež súd pochybil, keď de facto akceptoval existenciu tohto zákonného vecného bremena nielen voči stavbám, ku ktorým žalovaný 6 rokov po účinnosti zákona toto vecné bremeno zapísať dal, ale aj voči stavbám, ktoré žalobca v žalobe označil ako miestne účelové komunikácie. Poukázal na procesnú pasivitu žalovaného, ktorý svoju procesnú obranu založil na namietaní vlastníckeho práva žalobcu a na poukazovaní na konanie OS Prešov sp. zn. 8C/156/1994, pričom to, kedy a akým spôsobom nadobudol jednotlivé stavby existujúce na parcelách žalobcu, ktorých stavieb sa prezentoval ako vlastník, nepreukázal ani nenavrhol žiadne dokazovanie, najmä vo vzťahu k cestným telesám, chodníkom, vodovodnému potrubiu, avšak ani k teplovodnému kanálu. V konaní nebolo preukázané, že by cestné telesá na pozemku žalobcu boli miestnymi alebo účelovými komunikáciami, stavbami podliehajúcimi stavebnému povoleniu, a teda stavbami povolenými, zaradenými do siete miestnych komunikácií, na ktoré by bolo dôvodné vzťahovať režim zákona č. 66/2009 Z. z. Rovnako žalovaný nepreukázal, že by mal na prevádzkovanie verejného vodovodu živnostenské oprávnenie, a teda že by vodovodné potrubie na pozemku žalobcu bolo verejným vodovodom v režime zákona č. 442/2002 Z. z. Žalobca nesúhlasil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie ohľadne zákonného vecného bremena podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Nesúhlasil, že by sa na jeho prípad nemohol aplikovať citovaný nález ústavného súdu, práve preto, že ústavný súd sa v náleze podrobne analyticky zaoberal problematikou náhrad za vecné bremená ako obmedzenia vlastníckeho práva, a to nielen vo vzťahu k zákonu o tepelnej energetike. Závery pléna ústavného súdu sú použiteľné všeobecnými súdmi vo vzťahu k právnemu poriadku SR vo všeobecnosti. Svedčia tomu aj závery uznesenia pléna Ústavného súdu SR PL. ÚS 35/2015-50 zo dňa 18.01.2017, ktorý sa ochranou vlastníckeho práva odmietol ďalej zaoberať práve s poukazom na závery nálezu PL. Vo vzťahu k aplikovanej judikatúre súdom prvej inštancie uviedol, že v prípade bytových domov však ide o úplne iný právny režim ako pri stavbách, na ktoré sa má vzťahovať zákon č. 66/2009 Z. z. Kým pri bytových domoch nie je v zákone vyjadrená dočasnosť týchto vecných bremien, zákon č. 66/2009 Z. z. počítá s existenciou týchto zákonných vecných bremien len dovtedy, kým nedôjde k majetkovoprávnemu usporiadaniu vlastníctva k pozemku, teda je explicitne daná dočasnosť týchto vecných bremien, pričom čas trvania vecného bremena nemožno vopred určiť ani odhadnúť. V prípade, že by primeraná náhrada mala byť jednorazová, vlastník stavby by sa uspokojil s existenciou zákonného vecného bremena, a s majetkovoprávnym usporiadaním vlastníckych vzťahov by sa nikdy nemuselo ani začať. Vzhľadom na uvedené nemožno rozhodovaciú prax súdov pri vecných bremenách podľa zákona č. 182/1993 Z. z. vzťahovať a aplikovať nekriticky na rozhodovanie o nárokoch vlastníkov pozemkov vyplývajúcich zo zákonného vecného bremena podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. V tejto súvislosti žalobca namietal, že § 10 ods. 1 písm. d) zákona o tepelnej energetike pojednáva o verejných rozvodoch tepla a zariadeniach na ich ochranu, teda stavbách, kde je určiteľný rozsah takéhoto obmedzenia už pri výstavbe, kým pri vstupe na pozemok za účelom údržby rozsah a frekvencia výkonu práv nie sú vopred celkom zrejmy. Práve preto je potrebné v každom jednotlivom prípade

skúmať, či je náležitou jednorazová alebo opakujúca sa náhrada. Dodal, že súd prvej inštancie sa s argumentáciou žalobcu, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, nijako nezaoberal a pri rozhodovaní nevysporiadal, žalobcovi na túto jeho námietku nedal vôbec žiadnu odpoveď. Voči výroku IV. rozsudku žalobca namietal, že súd rozhodol o nároku žalobcu na jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena práva stavby vzdušných elektronických sietí, pričom poukázal v závere bodu 39. odôvodnenia rozsudku iba stručne na obdobné dôvody ako pri zákone č. 66/2009 Z. z., aj keď túto stavbu súd pod režim zákona č. 66/2009 Z. z. výslovne nepodriadil. Vzhľadom na svoju vyššie uvedenú argumentáciu žalobca nesúhlasí, že táto náhrada by mala byť jednorazovou, pretože ide rovnako ako pri ostatných stavbách žalovaného na žalobcovom pozemku o stavbu odstrániteľnú, ktorú je možné premiestniť inam, o čom svedčí aj uvedené stanovisko KPU z 03.11.2016. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté výroky IV. a V. medzitýmneho rozsudku a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok IV. medzitýmneho rozsudku tak, že rozhodne o dôvodnosti nároku žalobcu na zriadenie vecného bremena práva stavby vzdušných elektronických sietí za opakovanú náhradu, a napadnutý výrok V. aby odvolací súd zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Proti tomuto rozsudku proti výrokom I., II., III. a IV. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý odôvodnil svoje odvolanie odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Považoval samotné odôvodnenie rozsudku prečo súd prvej inštancie rozhodoval vo veci medzitýmny rozsudkom za veľmi strohé (nebol vypracovaný geometrický plán) a podľa odvolateľa nedôvodné. Ak žalobca podaním zo dňa 15.12.2015 rozšíril žalobu o zriadenie vecného bremena, mal pripojiť ako dôkaz geometrický plán, z ktorého by bol zrejмый rozsah vecného bremena, ktoré požaduje zriadiť. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejмый, ako a na základe čoho súd dospel k určení povinnosti žalobcu strpieť výkon užívania uvedených pozemkov, na ktorých má byť zriadené vecné bremeno, nie je zrejмый ako dospel k obsahovému vymedzeniu vecného bremena. Zároveň z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, či rozhodnutie medzitýmny rozsudkom je z dôvodov § 214 ods. 1 alebo ods. 2 CSP. Vytýkal súdu prvej inštancie, že žalovaná strana v konaní navrhla vykonať dôkaz a to ohliadku na mieste samom. Súd o tomto procesnom návrhu uznesením nerozhodol. Žalovaná strana opakovane vo svojich písomných vyjadrenia navrhla ako dôkaz pripojiť spisy Okresného súdu Prešov zn. 13C/51/92, 9C/217/94, 8C/156/94 a tieto aj oboznámiť. V uvedených konaniach, konkrétne v konaní 8C/156/94 súd konštatoval stavby, ktoré sú aj predmetom tohto konania, aj vo vzťahu k ich oprávnenosti a ich povoleniu. Bez oboznámenia sa súdu prvej inštancie s navrhnutými súdnymi spisami súd nemal ako zistiť potrebné rozhodujúce skutočnosti pre posudzovanú vec. Namietal, že záver súdu prvej inštancie, že žalovaná strana neunesla dôkazné bremeno o oprávnenosti stavieb, je v rozpore nielen so zhodným tvrdením strán sporu, ale aj s vykonaným dokazovaním. Žalovaná strana predložila súdu stavebné povolenie zo dňa 31. mája 1982 čísi. Výst. XXXX/XXXX-Mi na stavbu „administratívna budova Miestneho národného výboru“ a to na pozemku č. EN X, X, X kat. úz. Q. L. E.. Z uvedených listinných dôkazov možno dospieť ku skutkovému zisteniu, že nielen stavba budovy MNV, ale aj teplovodný kanál, ústredná teplovodná prípojka z jestvujúcej kotolne, boli nielen oprávnené (t.j. že vlastník pozemku staval na svojom), ale aj stavebne povolené. Vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci poukázal na to, že vyporiadanie medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba umiestnená sa vykoná podľa právnej úpravy platnej v čase rozhodovania súdu o neoprávnenej stavbe. Súd v odôvodnení rozsudku v bode 20 poukázal na ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v znení do roku 1992 upravoval neoprávnenú stavbu v § 221 a túto mohol zriadiť len občan. Stavby, ku ktorým sa má zriadiť vecné bremeno, boli postavené oprávnene, t.j. vlastník stavby staval na pozemku, ktorý bol v jeho vlastníctve. Uvedené znamená, že v posudzovanej veci podzemné tepelné rozvodné zariadenie a vzdušné elektronické siete nie sú neoprávnenými stavbami, a preto ich nemožno vyporiadať podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Namietal záver súdu prvej inštancie, že súd nie je oprávnený opätovne preskúmať vlastnícke právo žalobcu a uvedené posúdil ako prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia. Poukázal na to, že ak žalobca tvrdil, že vlastnícke právo k parcele EN č. X nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 17.10.1991, potom z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejмый, ako súd posudzoval právne vzťahy medzi žalobcom a žalovanou stranou od uvedeného obdobia až doposiaľ vo vzťahu k pôvodnej parcele EN č. X k. ú. Q. L. E.. Zároveň žalovaná strana zdôraznila, že rozsudok vo veci 14C/250/2010 má deklaratórny charakter a nie konštitutívny. Uvedené znamená, že týmto rozsudkom sa malo len potvrdiť právo žalobcu, ktoré malo vzniknúť na základe hmotnoprávneho úkonu. Žalovaná strana nebola stranou sporu v konaní 14C/250/2010. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia § 193 a 228 CSP. Na záver poukázal na rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 25.11.2004 č. k. 8C/156/94-394, ktorým súd uložil terajšiemu žalobcovi povinnosť

vypratať nehnuteľnosť - parcelu č. KN X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m² zapísaná na L V č. XXX k. ú. Q. L. E.. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 25.05.2005 č. k. 2Co/93/05-470 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Krajský súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy (17.10.1991) sa vlastnícke právo pri prevodoch nehnuteľností nadobúdalo účinnosťou zmluvy. Na jej účinnosť bola potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nešlo o prevod do socialistického vlastníctva. Bez účinnej kúpnej zmluvy sa teda žalovaný (terajší žalobca) nemohol stať vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Účinnosť zmluva zo dňa 17.10.1991 bez registrácie vtedajším štátnym notárstvom nemohla nadobudnúť. Z tvrdení strán sporu, z listinných dôkazov, oboznámením súdnych spisov je zrejmé, že stavby na parcele EN č. X boli nielen oprávnené, ale aj povolené a navyiac, že žalobca nie je vlastníkom parcel, ku ktorým žiada zriadiť vecné bremeno. S poukazom na vyššie uvedené žiada rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Odvolanie žalovaného považoval za nedôvodné, svojimi námietkami sa snaží napraviť svoju procesnú pasivitu v doterajšom konaní. Považoval za účelový argument žalovaného, že so žalobou nebol predložený geometrický plán, pretože žalobca predložil nielen náčrty polohy a rozlohy stavieb žalovaného, ale aj geometrický plán č. X/XXXX, ktoré pre posúdenie základu nároku žalobcu boli dostačujúce. Z odôvodnenia medzitýmneho rozsudku je zrejmé, že súd rozhodol v tejto veci z dôvodu účelnosti najprv o základe nároku žalobcu, teda rozhodoval o § 214 ods. 1 CSP. Považoval za účelové a vágne tvrdenie žalovaného ohľadne poukazu na spis sp. zn. 8C/156/1994, v ktorom mal súd konštatovať oprávnenosť a povolenosť žalovaného stavieb na pozemku žalobcu. Žalovaný bol povinný uviesť, čo má súd prvej inštancie zistiť, avšak žalovaný to odmietol urobiť. Považoval v odvolaní predložený protokol o delimitácii za neopodstatnenú novotu v odvolacom konaní. Namietal tvrdenie žalovaného, že vzdušné elektronické siete boli postavené pred rokom 1990. Žalovaný pred súdom prvej inštancie nenamietal tvrdenia žalobcu, resp. nepredložil žiaden dôkaz, že tieto žalovaná obec postavila v roku 2012. K námietkam žalovaného týkajúcim sa vlastníckeho práva žalobcu k parcelám uviedol, že samotný žalovaný ho uznal pri odovzdávaní nehnuteľnosti podpisom preberacieho protokolu 03.09.2013. Vlastníctvo uznala aj Slovenská republika, ako vyplýva z rozsudku vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 14C/250/2010. Vlastníctvo žalobcu konštatoval aj Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 2S/39/2015 v uznesení zo dňa 13.10.2017.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol nárok žalobcu voči žalovanému o vydanie vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 04.09.2013 do 08.07.2014 za stavby postavené na nehnuteľnosti (obecná cesta o celkovej výmere 1.590 m², časťou budovy obecného úradu o výmere 106 m², obecné chodníky o výmere 514 m²) a za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016 za stavby (miestne účelové komunikácie - 1.450 m², verejný vodovod - 294 m², vzdušné elektronické siete - 323 m², podzemné tepelné rozvodné zariadenie - 281 m², budova obecného úradu - 106 m²). Zároveň bolo predmetom konania zriadenie vecného bremena podľa ust. § 135c Občianskeho zákonníka a poskytnutie náhrady za jeho zriadenie.

10. Žalovaný v odvolaní namietal, že neobstojí záver súdu prvej inštancie, že súd nie je oprávnený opätovne preskúmať vlastnícke právo žalobcu a uvedené posúdil ako prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia. Odvolací súd považuje uvedenú odvolaciu námietku za dôvodnú vzhľadom na nižšie uvedené.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. V prejednávanej veci súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností, a to parcel KN-C X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 315 m², KN-C X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 100 m², KN-C č. X/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 6.613 m², KN-C X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 106 m², KN-C č. X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², KN-C č. X/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 473 m², KN-C X/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m², KN-C X/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 25 m², vedených na LV XXX pre k. ú. Q. L. E., titulom nadobudnutia rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 14C/250/2010-97 z 11.02.2013. Súd prvej inštancie prijal záver, že nie je oprávnený opätovne preskúmať vlastnícke právo žalobcu. Podľa jeho názoru o vlastníckom práve žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 14C/250/2010, kde vystupovali strany, ktorým mohlo svedčiť vlastnícke právo k stavbe kaštieľa a k parcele KN-C č. X.

13. Podľa § 135 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016, (ďalej len „OSP“) súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 109 ods. 1 písm. b/ OSP). Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovanom konaní.

14. Podľa § 159 ods. 2 OSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

15. Podľa § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

16. Podľa § 228 CSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

17. Účinky právoplatnosti rozhodnutia - jeho nezmeniteľnosť a záväznosť sa chápu podstatne širšie než pojem *ne bis in idem* (porovnaj napr. Bohumil Dvořák, Právní moc civilních soudních rozhodnutí, Praha 2008, str. 52 a nasl.). Význam právoplatnosti súdneho rozhodnutia sa neobmedzuje len na rovinnú prekážku *rei iudicatae* (neodstrániteľnej procesnej podmienky konania), t.j. len na neprípustnosť nového prejednávania už raz rozhodnutej veci. Právoplatnosť má aj uvedenú pozitívnu stránku spočívajúcu v pôsobení vecnom: význam v dosahu záväznosti na rozhodnutie o inej veci. Náplň právoplatnosti prejavujúca sa ako prameň prejudiciálnych účinkov právoplatného rozhodnutia je mimoriadne závažná. To, že nejde o rozhodnutie o tej istej veci (s identickým predmetom konania), ešte neznamená, že už raz súdom v predošlom občianskom súdnom konaní s konečnou platnosťou medzi účastníkmi vyriešenú otázku hmotnoprávneho vzťahu by mohol neskôr (ďalší) súd v inom (novom) občianskom súdnom konaní medzi tými istými účastníkmi posudzovať inak ako otázku predbežnú. Bránilo tomu ustanovenie § 159 ods. 2 OSP, ktoré vo vzťahu k ustanoveniu § 135 ods. 2 druhá veta OSP znamená osobitnú procesnú úpravu; z nej vyplýva súdu povinnosť v prípade riešenia predbežnej otázky považovať za záväzné právoplatné súdne rozhodnutie o takejto otázke. Súd má teda povinnosť pri svojom rozhodovaní o (tejto ďalšej) veci neodchýliť sa od právoplatného rozsudku, ktorým sa vyriešila v inom občianskom

súdnom konaní ako vec sama príslušná predbežná otázka. Uvedený prejudiciálny účinok právoplatnosti skoršieho rozsudku v novom (ďalšom) občianskom súdnom konaní (s neidentickým predmetom konania, t.j. bez existencie prekážky rei iudicatae) môže preto (so zreteľom na tú - ktorú konkrétnu situáciu) viesť k výsledku (znamenat'), že žalobca bude neúspešný.

18. Prejudicialitu možno vo všeobecnosti (v jej podstate) chápať aj ako kauzálny vzťah medzi dvomi subjektívnymi právami, z ktorých jedno je podmienené druhým. Svoje miesto nachádza predovšetkým v prípadoch, kedy právoplatným rozhodnutím o veci sa vyriešila otázka, ktorá má zásadný význam pre ďalší spor: od jej posúdenia závisí rozhodnutie v tejto ďalšej veci (porovnaj napr. Bohumil Dvořák, Právní moc civilních soudních rozhodnutí, Praha 2008, str. 62 a nasl.). Jej vznik predpokladá, že určitý právny vzťah sa stal predmetom procesu, pričom právny vzťah, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, musí súd pri rozhodovaní o inej veci (právnom vzťahu) posudzovať len tak, ako sa stalo v právoplatnom rozhodnutí. Pri tomto objektívne existujúcom vzťahu - pozitívnoprávnej stránke prejudiciality - skúmajú sa jeho dôsledky (najmä to, kedy a do akej miery je súd viazaný právoplatným rozhodnutím o predbežnej otázke, kedy a v akom rozsahu a s akými účinkami si môže súd predbežnú otázku, ktorá doposiaľ nebola právoplatným rozhodnutím vyriešená, sám posúdiť, aký je postup v prípadoch, keď si takúto otázku sám vyriešiť nesmie).

19. Prejudiciálna (predbežná alebo aj predučujúca) otázka je potom taká otázka, ktorá sama predmetom konania nie je, avšak na jej vyriešení je závislé rozhodnutie, ktoré má súd prijať. Prejudicialita takto vyjadruje aj skutočnosť, že v konaní o určitej veci sa vyskytuje relatívne samostatná otázka, ktorá bola predmetom právoplatne skončeného konania a má pre terajšie konanie určujúci význam (uvedené zároveň aj objasňuje použitý výraz „predučujúca otázka“).

20. Subjektívne vymedzenie záväznosti rozhodnutia o prejudiciálnej otázke je také, že súd v novom konaní musí rešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia u tých istých účastníkov (totožnosť účastníkov nie je dotknutá rozdielnosťou ich procesného postavenia v oboch konaniach). Na iné osoby než účastníkov konania, v ktorom bolo rozhodnuté o prejudiciálnej otázke, resp. ich právnych nástupcov, účinky právoplatného rozsudku sa môžu vzťahovať len v tých prípadoch, kedy tak stanoví zákon. Pri posúdení dosahu záväznosti právoplatného rozhodnutia (miery účinku na rozhodovanú vec, predmet sporu) nie sú pre súd určujúce hranice dané rozsahom nároku, nemôže iba prekročiť rozsah právneho vzťahu, z ktorého nárok vyplýva. Účinok prejudiciality sa prejaví (vyjadrí) zamietnutím žaloby, nie zastavením konania podľa § 104 ods. 1 OSP (ktoré nemeritórne rozhodnutie má miesto len tam, kde sú v celosti splnené kritéria identity novej veci s vecou už právoplatne rozhodnutou - totožnosť účastníkov aj predmetu konania /nároku/, porovnaj bližšie napr. Vlastimil Handl, Josef Rubeš a kol. Občanský soudní řád. Komentář, I. díl, Praha 1985, str. 705 a nasl.). V súlade s procesnou teóriou právoplatnosti (porovnaj napr. Vilém Steiner, Základní otázky občanského práva procesního, Praha 1980, str. 261 a nasl., Bohumil Dvořák, Právní moc civilních soudních rozhodnutí, Praha 2008, str. 39 a nasl.) záväznosť právoplatného rozhodnutia vyjadruje záväznosť procesnoprávneho vzťahu, ktorý je týmto rozhodnutím založený, nie záväznosť hmotnoprávneho vzťahu, ktorý vzťah súd vo svojom rozhodnutí vyriešil (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/133/2009 zo dňa 29.04.2010).

21. Právoplatné rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva je záväzná len pre strany konania, v ktorom bolo vydané. Aj keď sa výrokom súdu určuje, že žalobca je vlastníkom určitej nehnuteľnosti, nemá tento rozsudok všeobecnú záväznosť, ale predstavuje rozhodnutie, ktorým bola sporná otázka rozriešená len vo vzťahu k stranám konania. Účinky určovacieho rozsudku sú relatívne a jeho záväznosť (okrem zákonom určených výnimiek) je subjektívna. Preto rozsudok súdu o určení, že žalobca je vlastníkom veci, odstraňuje iba spor o vlastníctvo medzi žalobcom a žalovaným v danom konaní, netýka sa vlastníctva inej osoby. Voči tomu, kto nebol účastníkom takéhoto konania, nemožno pri posudzovaní jeho veci vychádzať zo záveru, že o vlastníckom práve bolo právoplatne rozhodnuté v inom konaní.

22. Odvolací súd prisvedčuje súdu prvej inštancie, že rozsudkom tamojšieho súdu č. k. 14C/250/2010-97 zo dňa 11.02.2013 bolo určené, že žalobca I. E., L.. XX.XX.XXXX, J. G., I. XX je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na Správe katastra v G. na LV č. XXX, okres G., obec Q. L.Á. E., k. ú. Q. L. E., ako parcela č. X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 7.997 m². Ako však vyplýva zo záhlavia tohto rozhodnutia, tento predstavuje rozhodnutie, ktorým bola sporná otázka ohľadne vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam rozriešená len vo vzťahu k stranám konania, ktorými boli žalobca I. E. a žalovaný

v 1. rade SR- Ministerstvo hospodárstva SR a SR - Štátna vedecká knižnica v Prešove. Netýkal sa vlastníckeho práva žalovanej obce Q. L. E..

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 25.11.2014, č.k. 8C/156/1994-394 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.05.2005, č.k. 2Co/93/2005-470, ktorým súd uložil žalovanému I. E., L.. XX.XX.XXXX, J. G., I. XX vypratať nehnuteľnosť, parcelu KN X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k. ú. Q. L. E.. Z obsahu uvedených rozhodnutí, tvoriacich súčasť priloženého spisu 8C/156/1994 je zrejmé, že súd riešil ako predbežnú otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, parcele KN X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k. ú. Q. L. E.. Krajský súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy (17.10.1991) sa vlastnícke právo pri prevodoch nehnuteľností nadobúdalo účinnosťou zmluvy. Na jej účinnosť bola potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nešlo o prevod do socialistického vlastníctva. Bez účinnej kúpnej zmluvy sa teda žalovaný (terajší žalobca) nemohol stať vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Účinnosť zmluva zo dňa 17.10.1991 bez registrácie vtedajším štátnym notárstvom nemohla nadobudnúť.

24. Odvolací súd podotýka, že rozhodnutie odboru katastra nehnuteľností, ktorým bol zapísaný vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na LV č. XXX, nie je rozhodnutím správneho orgánu o vlastníckom práve, ktorým by bol súd viazaný v tom zmysle, že by nemohol ako predbežnú riešiť otázku vlastníctva nehnuteľností alebo odchyliť sa pri posúdení otázky, kto je jej vlastníkom, od stavu zaevidovaného do katastra nehnuteľností. V zmysle § 70 ods. 1 Zákona č. 162/1995 Z. z. údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Podľa § 70 ods. 2 tohto zákona údaje katastra a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľností, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Ustanovenie § 70 Zákona č. 162/1995 Z. z. vyjadruje právnu domnienku, ktorá pripúšťa dôkaz opaku. Súd ju má preto za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyjde najavo opak. Súd môže riešiť otázku vlastníckeho práva v spore o vlastnícke právo i odlišne, než je vlastnícke právo evidované vo vydanom LV.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, ak prijal záver, že nie je oprávnený opätovne preskúmať vlastnícke právo žalobcu. S poukazom na závery súdov prijatých v konaní 8C/156/1994, sú tu odôvodnené pochybnosti o vlastníckom práve k predmetným nehnuteľnostiam, minimálne k tým, ktoré vznikli z parcely KN č. X, ktorými sa súd prvej inštancie doposiaľ nezaoberal. Vyriešenie tejto predbežnej otázky má preto zásadný význam pre vyriešenie tohto sporu.

26. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

27. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

28. O plnenie bez právneho dôvodu ide vtedy, ak právny dôvod k plneniu od začiatku vôbec neexistoval. K bezdôvodnému obohateniu z tohto právneho dôvodu dochádza na úkor vlastníka aj v prípade užívania jeho veci (bytu, nehnuteľnosti) bez právneho dôvodu. Neoprávnený užívateľ tak získava majetkový prospech zodpovedajúci čiastke obvykle vynakladanej v danom mieste a čase na užívanie takejto veci, napr. formou nájmu. Dôkazné bremeno na preukázanie, že niekto iný, ako vlastník pozemku získal obohatenie v súvislosti s užívaním takéhoto pozemku, je na vlastníkovi pozemku, v danom prípade na žalobcovi.

29. V tejto súvislosti má zásadný význam pre rozhodnutie súdu zistenie, aký bol vzťah vlastníka pozemku k vybudovaniu stavby (časť budovy obecného úradu, obecné chodníky, obecná cesta, miestne účelové komunikácie, verejný vodovod, podzemné tepelné rozvodné zariadenie, vzdušne elektronické siete) na tomto pozemku v čase začatia výstavby.

30. V prejednávanej veci si žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 04.09.2013 do 08.07.2014 za stavby na nehnuteľnosti žalobcu (obecná cesta o celkovej výmere 1.590 m², časťou budovy obecného úradu o výmere 106 m², obecné chodníky o výmere 514 m²) a za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016 (miestne účelové komunikácie o výmere 1.450 m²). Žalovaný vzniesol námietku premlčania voči tomuto nároku žalobcu.

31. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že tieto stavby boli postavené pred rokom 2000.

32. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 138/1991 Zb. v účinnom znení, do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnuteľností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu 3) právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

33. V časti C LV č. XXX je zapísané zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. spočívajúce v držbe a užívaní nehnuteľností parciel registra C KN X/XX, X/XX a X/XX pod stavbami, vrátane práva uskutočňovať stavbu alebo zmenu stavby v prospech obce Q. L. E., teda žalovaného.

34. V zmysle odvolacích námietok žalobcu je sporné, či v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., keď vzniká vecné bremeno zo zákona patrí jednorazová náhrada z vecného bremena, či plynie premlčacia doba odo dňa účinnosti citovaného zákona, alebo ide o opakovanú náhradu za vecné bremeno, ktorá zodpovedá hodnote nájmu v danom mieste a čase.

35. Súd prvej inštancie uzavrel v napadnutom rozsudku, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. je koncipovaná ako náhrada jednorazová. Vyhodnotil, že nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 101 Obč. zák. Preto premlčacia doba v tomto prípade začala plynúť od účinnosti zák. č. 66/2009 Z. z. a táto uplynula dňom 02.07.2012. Podľa súdu prvej inštancie námietka premlčania bola žalovaným riadne uplatnená, pričom žalobný nárok žalobcu bol uplatnený až po uplynutí všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby, a to dňa 04.09.2015.

36. Zákonodarca v ust. § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. rieši úpravu pomerov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, v danom prípade obce, ktorá mala nadobudnúť vlastníctvo k stavbám zákonom o majetku obcí č. 138/1991 Zb. (zák. č. 135/1961 Zb.) prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovo-právneho usporiadania vlastníctva k pozemkom takým spôsobom, že v prospech vlastníka stavby zriadil vecné bremeno, ktoré spočíva v jeho práve držby a užívania pozemku pod stavbou.

37. Zákon č. 66/2009 Z. z. bol prijatý za účelom majetkovoprávneho usporiadania pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Tento zákon podľa § 1 ods. 1 a 2 upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

38. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z. z., ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

39. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že vecné bremeno, obsah ktorého je vymedzený v § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., vzniká zo zákona a to už nadobudnutím jeho účinnosti, pokiaľ nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo.

40. Nadobudnutím účinnosti čl. I zákona č. 66/2009 Z. z. došlo k vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (na strane vlastníka stavby), i k paralelnému vzniku súvisiacej povinnosti výkon takéhoto práva trpieť na strane vlastníka pozemku pod stavbou). Vlastník stavby sa tak ex lege stal oprávneným užívateľom pozemku, čo vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, lebo ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. síce skoršie takýmto zákonom regulované a predtým neupravené vzťahy užívania pozemkov pod stavbami vlastními stavieb získali potrebný právny rámec a nároky vlastníka pozemkov pod stavbami tak prestali byť vzťahmi posudzovateľnými podľa zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení. To však nemohlo vlastníka pozemkov obmedzených uzákonením vecných bremien zbaviť práva i v takomto čase požadovať náhradu za pretrvávajúce (a zákonodarcom zlegalizované) obmedzenie.

41. Zákon č. 66/2009 Z. z. v § 2 ods. 1 nestanovuje obci, respektíve vyššiemu územnému celku žiadnu lehotu, v ktorej obec môže vlastníkovi pozemku poskytnúť náhradný pozemok ani lehotu, v ktorej musí dôjsť k pozemkovým úpravám v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. Mohlo by dôjsť k tomu, že obec vlastníkovi pozemku po dlhú dobu trvajúcu i viac rokov neposkytne náhradný pozemok prípadne konanie o pozemkových úpravách, ktoré možno začať na návrh obce, bude trvať dlhú dobu. V takom prípade by bol vlastník pozemku nútený po vopred neurčenú dobu trpieť užívanie pozemku v jeho vlastníctve zo strany obce z titulu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bez nároku na akúkoľvek náhradu. To by znamenalo zvýhodnenie postavenia obce na úkor postavenia vlastníka. Z ustanovenia § 4 ods. 2 vyplýva dočasnosť obmedzenia výkonu vlastníckeho práva, ale absentuje doba, dokedy je povinný subjekt dať podnet na pozemkové úpravy, prípadne zmluvne dojednať iné právo, ktoré zákon tiež nijako nešpecifikuje (§ 4 ods. 1). Jednorazová náhrada za zriadenie zákonného vecného bremena by nemotivovala oprávneného z vecného bremena riešiť situáciu tak, ako to zákon predpokladá. Nerieši jednorazovú náhradu a podmienky s tým spojené.

42. Ak zákon č. 66/2009 Z. z. vlastníkovi stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkoprávných vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vlastníkom stavby trvá podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. Bolo by nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby po vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu.

43. Odvolací súd naproti názoru súdu prvej inštancie cez prizmu prevažujúcej aplikačnej praxe v rámci súdov Slovenskej republiky a zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 15.05.2018, dospel k názoru, že náhrada podľa zákona č. 66/2009 Z.z. sa má posudzovať ako opakujúca, a to predovšetkým z dôvodu jej dočasnosti, cit.: „Zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) predpokladá pozemkové úpravy a v rámci nich definitívne vyriešenie obmedzení vlastníkov zastavaných pozemkov verejnoprospešnými stavbami. Do času pozemkovej úpravy zákon v prípade, že ku dňu účinnosti zákona niet iného práva, zriaďuje vecné bremeno, vo vzťahu ku ktorému sa náhrada priznáva podľa všeobecných právnych predpisov. Berúc zreteľ na to, že - ide o dočasné opatrenie - jednorazová náhrada vychádza z doby po neobmedzený čas, - že sa cena za užívanie nehnuteľností môže na trhu meniť, spravodlivému usporiadaniu veci zodpovedá opakujúca náhrada len za skutočnú dobu trvania obmedzenia.“

44. Odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/49/2014 dopadá na prejednávajúcu vec a že ak je náhrada za vznik vecného bremena v zákone č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov stanovená ako jednorazová, na ktorú má nárok len ten vlastník pozemku, ktorý pozemok vlastnil ku dňu činnosti tohto zákona a ďalšiemu vlastníkovi pozemku za pretrvávajúce obmedzenie vlastníckych práv táto náhrada už nepatrí, mal by rovnaký výklad vyplývať automaticky aj zo zákona č. 66/2009 Z. z. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/49/2014 nerieši právo na náhradu za obmedzenie

vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z. z., ale právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

45. Náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné priznať aj opakovane za určitý časový úsek, až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. Tento nárok sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ale premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než nárok vznikol. Vlastník pozemku zaťaženého vecným bremenom má právo žiadať náhradu za každý deň, po ktorý obmedzenie jeho vlastníckeho práva existuje. Následne premlčacia doba môže začať plynúť najskôr deň nasledujúci po každom dni, v ktorom bol vlastník obmedzený vo svojich vlastníckych právach, pretože až vtedy vlastníkovi môže vzniknúť nárok na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Za tejto situácie bol potom nesprávny záver súdu prvej inštancie, že premlčacia doba začala v danej veci plynúť od 02.07.2009, t.j. deň po účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. Pokiaľ teda súd prvej inštancie uzavrel, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k stavbám uvedeným v bode 30. odôvodnenia tohto uznesenia nebol uplatnený včas, vo všeobecnej 3 ročnej premlčacej dobe, jeho záver v tomto smere bol predčasný.

46. V prípade uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016 a zriadenie vecného bremena k stavbe verejný vodovod odvolací súd uvádza nasledovné.

47. V konaní nebolo sporné, že verejný vodovod patrí žalovanému a že bol postavený pred rokom 1990.

48. Občiansky zákonník v ustanovení § 151o ods. 1 predpokladá možnosť vzniku vecného bremena zo zákona. Zákonné vecné bremeno vzniká priamo zo zákona a na základe Občianskeho zákonníka, alebo osobitného zákona bez ohľadu na zápis v katastri nehnuteľností. Či skutočne vzniklo, je možné zistiť iba z právnej úpravy toho-ktorého právneho predpisu. Pre jeho vznik nie je v zásade rozhodujúce, či jeho existencia je zapísaná v katastri nehnuteľností, hoci ide o právo obmedzujúce vlastníka nehnuteľnosti (uznesenie 3Cdo/171/2012 z 26.6.2013 NS SR).

49. U vecných bremien zriaďovaných priamo zo zákona ide v podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľností, ktoré je výrazom prevahy verejného záujmu, vzťahujúceho sa k určitej prevádzke alebo zariadeniu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby bolo toto zasahovanie podmienené súhlasom zo strany dotknutého vlastníka a bez toho, aby potreba existencie obmedzenia z vecného bremena bola zrejmá zo zápisu v katastri nehnuteľností. Tieto oprávnenia prevádzkovateľa stavby nemajú súkromno - právnu povahu, pretože tu ide o verejný, nie osobný záujem a toto obmedzenie je upravené zákonom, v tomto prípade zákonom č.442/2002 Z. z o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach. Tieto obmedzenia zákonodarca teda odlišne upravil od vecných bremien upravených v Občianskom zákonníku, pričom Zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku „lex specialis“, čo znamená, že ak je o nejakej otázke komplexná úprava v špeciálnom zákone, nepoužije sa v tejto oblasti všeobecná úprava. Keďže na vznik, rozsah a právo náhrady za nútené obmedzenia sa bude výlučne aplikovať iba špeciálna úprava obsiahnutá v zákone č. 442/2002 Z.z., nie je možné duplicitne použiť aj všeobecnú úpravu v Občianskom zákonníku týkajúcu sa vecných bremien.

50. Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z. z. ustanovuje existenciu práva žalobcu na primeranú náhradu, ak je vlastník nehnuteľnosti v dôsledku výkonu oprávnení prevádzkovateľa alebo z dôvodu určenia pásma ochrany (§ 19) obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Náhradu môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Ak vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie nevyhoví nároku alebo je nečinný, môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť svoje právo na súde do 6 mesiacov odo dňa, keď uplatnil nárok u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie).

51. Odvolací súd poukazuje na ust. § 583 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého k zániku práva preto, že nebolo uplatnené v určenom čase, dochádza len v prípadoch uvedených v zákone. Na zánik súd prihliadne, aj keď to dlžník nenamietne. Podľa citovaného ustanovenia zánik práva (preklúziu) zákon viaže na uplynutie zákonom určeného času (lehoty).

52. Ak má právo preklúziou zaniknúť, musí to byť priamo ustanovené v zákone. Preklúziu práva Občiansky zákonník spravidla vyjadruje slovami: „inak právo zanikne“. Takýmto spôsobom môže právo zaniknúť len vtedy, keď to je expressis verbis v príslušnom ustanovení zákona ustanovené.

53. Vychádzajúc z ust. § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z. z., odvolací súd zdôrazňuje, že v uvedenom ustanovení nie je obsiahnutá prekluzívna zákonná lehota. V texte citovaného zákona chýba dodatok: „inak právo zanikne“. Z uvedeného teda vyplýva, že v prejednávanej veci nejde o prekludované právo, a preto nemôže dôjsť k preklúzii práva, že žalobca ako oprávnený subjekt v prekluzívnej lehote svoje právo neuplatnil. Len na porovnanie Občiansky zákonník ako všeobecný záväzný právny predpis ustanovuje prekluzívnu lehotu na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady (§ 504, § 509, § 626 a § 655 Občianskeho zákonníka), uplatnenie práva na náhradu škody (§§ 436, 763 a § 771 Občianskeho zákonníka), uplatnenia práv zo zmlúv (§§ 639, 691, 699 a § 802 ods. 1 Občianskeho zákonníka) uplatnenie predkupného práva (§ 605 Občianskeho zákonníka) atď. Prekluzívna lehota teda v osobitnom právnom predpise v zákone č. 442/2002 Z. z. ustanovená nie je (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/56/2014 zo dňa 11.06.2014).

54. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pochybil, ak považoval lehoty uvedené v § 20 ods. 4 zákona č. 442/2002 Z. z. za prekluzívne a v tomto smere zamietol nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva pre neuplatnenie v rámci týchto lehôt. Javí sa tak, že v tomto prípade ide o premlčanie podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je trojročná premlčacia doba a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

55. Vo vzťahu k uplatneným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016 a zriadenie vecných bremien k stavbám podzemné tepelné rozvodné zariadenie a vzdušné elektronické siete odvolací súd uvádza nasledovné.

56. Súd prvej inštancie sa zaoberal oprávnenosťou uvedených stavieb.

57. Podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

58. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného odvolací súd poznamenáva, že zákonné ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka upravujú prípady neoprávnenej stavby na cudzom pozemku a zároveň spôsoby vyrovnania vzťahov medzi vlastníkom pozemku a stavebníkom. Za neoprávnenú stavbu v zmysle § 135c ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, sa považuje taká stavba, ktorú stavebník zriadi na cudzom pozemku bez toho, aby k tomu mal právny titul umožňujúci mu zriadiť stavbu na cudzom pozemku. Cudzím pozemkom pre zriaďovateľa stavby je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke (spoluvlastnícke) právo, právo zodpovedajúce vecnému bremenu, prípadne obligačné právo umožňujúce zriadenie stavby. Pre kvalifikáciu stavby ako neoprávnenej postačuje, ak stojí na cudzom pozemku, aj len z časti. Osobou, ktorá je oprávnená podať žalobu na vyporiadanie neoprávnenej stavby je len vlastníkom pozemku, pričom žalovaným v danom prípade má byť vlastníkom neoprávnenej stavby. Ide tu totiž o hmotnoprávny vzťah medzi vlastníkom pozemku, na ktorom je neoprávnená stavba zriadená a vlastníkom stavby.

59. Z hľadiska posúdenia, či ide o stavbu neoprávnenú, nie je podstatné, či stavebník mal stavebné povolenie a nie je ani rozhodujúce vedomie (súhlas) orgánu obce o stavbe. Od neoprávnenej stavby, pri ktorej chýba občianskoprávny titul na jej zriadenie, treba odlišovať stavbu nepovolenú podľa príslušných administratívnych predpisov, takzvanú čiernu stavbu. Ide o stavbu bez stavebného povolenia, prípadne o stavbu postavenú v rozpore so stavebným povolením.

60. Pri posudzovaní otázky, či nejde o neoprávnenú stavbu v zmysle Občianskeho zákonníka, teda o to, či stavebník mal ku stavbe občianskoprávny titul, je potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v okamžiku vzniku stavby ako veci v právnom zmysle; avšak otázku, či je stavba postavená bez občianskoprávneho titulu stavebníka k zastavanému pozemku, vyporiadať podľa § 135c OZ, je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy platnej v dobe vyporiadania. O neoprávnenú stavbu môže ísť i vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1.1.1992 tzv. socialistickou organizáciou. Ak bol postup pri zriadení stavby na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie stavby podľa § 135c

Občianskeho zákonníka (R 23/2006). Pri posudzovaní otázky, či ide o neoprávnenú stavbu v zmysle Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby, ako veci v právnom zmysle (Ro NS ČR 31Cdo/606/2004).

61. Pre kvalifikáciu stavby ako neoprávnenej nie je potrebné, aby bola zriadená celkom na cudzom pozemku; stačí, keď je na tomto pozemku zriadená sčasti (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 06.01.2004, sp. zn. 22Cdo/268/2003). Kritéria pre vyporiadanie neoprávnenej stavby sú uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 17.04.2002, sp. zn. 22Cdo/432/2002) cit.: „Při rozhodování o odstranění neoprávněné stavby soud přihlíží zejména k povaze a rozsahu hospodářské ztráty, která by odstraněním stavby vznikla, k tomu, zda vlastník stavby a jeho rodina ve stavbě bydlí či nikoliv, jaký je rozsah zastavěného pozemku, jakož i k tomu, zda vlastník stavby věděl, že staví na cizím pozemku. Soud musí porovnat hospodářskou a jinou ztrátu, která by odstraněním stavby vznikla, se zájmem na dalším využití stavby. Je třeba přihlídnout i k důvodům, pro které vlastník pozemku řádně nezakročil proti neoprávněné stavbě v době její realizace, a pokud vlastník pozemku o neoprávněné stavbě věděl, též k době, která od zřízení stavby uplynula.“

62. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že v tomto konaní sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal s námietkami vznášanými žalovaným ohľadom oprávnenosti postavenia stavieb podzemného tepelného rozvodného zariadenia a vzdušných elektronických sietí. Súd prvej inštancie vo vzťahu k uvedeným stavbám len konštatoval, že žalovaný sa bránil tým, že nejde o neoprávnenú stavbu. K tomu podľa súdu však nepredložil žiaden dôkaz a preto neuniesol dôkazné bremeno. V prípade podzemného tepelného rozvodného zariadenia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný predložil stavebné povolenie, voči ktorému namietal žalobca, že sa vzťahuje na stavby, ktoré nie sú na pozemku žalobcu. Žalovaný v priebehu konania poukázal na konanie vedené pod sp. zn. 8C/156/94 na Okresnom súde Prešov, v ktorom bolo malo byť preukázané, že vodovodné a teplovodné potrubie, káblová prípojka, úprava trafostanice bola realizovaná na základe stavebného povolenia zo dňa 31.05.1982 čisl. Výst. XXXX/XXXX. Podľa žalovaného v uvedenom konaní malo byť preukázané, že pôvodne parcela mpč. XX, neskôr EN č. X bola skonfiškovaná na základe dekrétu č. 104/1945 Zb. a prešla do vlastníctva Československého štátu v správe ONV Prešov. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil, prečo nepovažoval predmetné stavebné povolenie za dôkaz svedčiaci v prospech preukázania oprávnenosti uvedených stavieb a ani sa nevyjadril vo vzťahu ku skutočnostiam ohľadne vlastníctva pôvodnej parcely mpč. č. XX, teraz KN č. X, ktoré majú podľa žalovaného vyplývať zo spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C/156/1994 a preukazovať ich oprávnenosť.

63. Ďalej odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa vonkoncom nevyporiadal s argumentáciou žalobcu, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie nedal žiadnu odpoveď žalobcovi na námietku, že žalovaný podal návrh na záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností až po 6-tich rokoch od vzniku vecného bremena a zneužil tak právo s cieľom zmariť nároky žalobcu na náhradu za toto vecné bremeno.

64. Navyše odvolací súd poukazuje aj na zmätočnosť pre rozpor výroku I. napadnutého rozsudku s jeho odôvodnením. Kým vo výroku I. je uvedené, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za podzemné tepelné rozvodné zariadenie a vzdušné elektronické siete je dôvodný za obdobie od 09.07.2014 do 11.02.2016, v odôvodnení tohto rozsudku (body 37. a 38.) je uvedené, že súd prvej inštancie posudzoval nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie 14.02.2014 do 08.07.2014.

65. Na základe vyššie uvedeného došlo postupom zo strany súdu prvej inštancie k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia, pričom preskúmateľnosť rozhodnutia nepochybne je porušením práva strany sporu na spravodlivý proces. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR vyplýva, že súdne rozhodnutie vyžaduje, aby obsahovalo odpoveď na námietky vznášané stranami sporu, pričom práve dostatočné dôvody musia byť uvedené ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie.

66. V konaní nebolo sporné, že podzemné tepelné rozvodné zariadenie je vo vlastníctve žalovaného. Podľa vyjadrenia žalobcu je tepelné rozvodné zariadenie nefunkčné viac ako 10 rokov. V tomto smere

sa vyjadril aj žalovaný, ktorý uviedol, že teplovodné potrubie už nepoužíva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 33 ods. 6 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, podľa ktorého fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je vlastníkom sústavy tepelných zariadení alebo jej časti, ktorú prestala používať na účel, na ktorý bola zriadená, a ani ju nepoužíva na iné účely vo výrobe a rozvoze tepla, je povinná ju ponúknuť inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe na prevádzkovanie alebo do správy, alebo na prevod vlastníctva na účel zabezpečenia dodávky tepla na vymedzenom území. Ak nedôjde k prevodu vlastníctva alebo k dohode o prevádzkovaní alebo o výkone správy sústavy tepelných zariadení alebo jej časti do jedného roka odo dňa, keď sa prestala používať na účel, na ktorý bola zriadená, je fyzická osoba alebo právnická osoba podľa prvej vety povinná ju na vlastné náklady odstrániť; pritom je povinná dodržať požiadavky na ochranu životného prostredia.

67. V konaní nebolo sporné, že stavba - vzdušné elektronické siete je vo vlastníctve žalovaného. Žalobca vo svojom doplnení podania zo dňa 15.12.2015 špecifikoval svoj nárok vo vzťahu k obecnej stavbe elektronické siete - obecný rozhlas a kamerový systém.

68. Podľa § 1 Predmet úpravy zákona č 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, tento zákon upravuje a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, b) podmienky na používanie rádiových zariadení, c) reguláciu elektronických komunikácií, d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel, g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí, h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

69. Podľa § 66 ods. 1 zákona č 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, podnik môže v nevyhnutnom rozsahu a ak je to vo verejnom záujme a) zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti, b) vstupovať v súvislosti so zriaďovaním, prevádzkovaním, opravami a údržbou vedení na cudziu nehnuteľnosť, c) vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a jej porastu, najmä odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť vedenia, ak to po predchádzajúcej výzve neurobil vlastník alebo užívateľ pozemku.

70. Podľa § 66 ods. 5 zákona č 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, ak je vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv podniku podľa odseku 1 obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak toto právo zaniká. Ak sa podnik a vlastník nehnuteľnosti na výške primeranej náhrady nedohodnú, je každý z nich oprávnený podať súdu návrh na rozhodnutie do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku.

71. Citované ustanovenie § 66 ods. 5 zákona č 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách oprávňuje vlastníka alebo podnik na podanie žaloby (návrhu na rozhodnutie o nároku na jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti), pričom uvedené ust. § 66 ods. 5 priznáva aktívnu vecnú legitímáciu ako vlastníkovi nehnuteľnosti, tak aj podniku, v prospech ktorého bolo vecné bremeno zriadené, pričom presne vymedzuje subjekty oprávnené na podanie žaloby (vlastník nehnuteľnosti a telekomunikačný podnik, v prospech ktorého je vecné bremeno zriadené), čoho logickým dôsledkom je i určenie, priznanie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného subjektu, t.j. v prípade, ak je žalobcom vlastník dotknutej nehnuteľnosti, z § 66 ods. 5 vyplýva pasívna vecná legitímácia telekomunikačného podniku.

72. Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

73. Podľa § 129 ods. 1 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

74. Odvolací súd konštatuje, že geometrický plán na zriadenie vecného bremena slúži na vyznačenie časti nehnuteľnosti v katastri, ktorá má mať odlišný právny režim od ostatných častí nehnuteľností. Je podkladom pre vyhotovenie zmluvy alebo inej listiny, vrátane rozhodnutia súdu alebo štátneho orgánu, ktorou sa zriaďuje vecné bremeno a zabezpečuje jednoznačnú identifikáciu polohy a rozsahu vecného bremena k časti nehnuteľnosti.

75. Žalobca podaním zo dňa 15.12.2015 rozšíril svoju žalobu o výrok, ktorým žiadal zriadiť na ťarchu žalobcu ako vlastníka parciel v prospech žalovaného ako vlastníka stavieb - miestnych účelových komunikácií, vzdušných elektronických sietí, podzemného tepelného rozvodného zariadenia a verejného vodovodu, vecné bremeno spočívajúce v práve stavby vlastníka uvedených stavieb, a v povinnosti vlastníka parciel strieť výkon užívania uvedených pozemkov na plochy zastavané stavbami žalovaného, plochy vyznačené na geometrickom pláne znalca ustanoveného súdom.

76. Žalobca nepriložil k rozšíreniu žaloby aktuálny geometrický plán, z ktorého by bol zrejмый rozsah vecného bremena, ktoré požaduje zriadiť. Vecné bremeno obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti a preto toto obmedzenie musí byť presne vymedzené, čo do rozsahu a spôsobu. Pokiaľ teda žalobca nepriložil k rozšíreniu žaloby príslúchajúci geometrický plán, presne tak nevymedzil, aké obmedzenie by nastalo u vlastníka nehnuteľnosti. Zároveň ani súd prvej inštancie nevyzval žalobcu na spresnenie žaloby tak, aby súd mohol rozhodnúť v súlade so žalobným rozširujúcim návrhom (petitom) a aby jeho rozhodnutie bolo vykonateľné. Je nepochybné, že rozsudok musí byť vykonateľný, tzn. taký, aby mohol byť podkladom na zápis do katastra nehnuteľností.

77. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

78. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o žalobe žalobcu tak, že musí predovšetkým posúdiť vlastnícke právo žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam vo vyššie naznačených intenciách. Vyriešenie tejto predbežnej otázky má zásadný význam pre posúdenie aktívnej vecnej legitimácie žalobcu na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a zriadenie vecného bremena s príslúchajúcou náhradou za jeho zriadenie. Pokiaľ súd prvej inštancie opätovne dospeje k záveru, že žalobcovi svedčí vlastnícke právo k všetkým sporným nehnuteľnostiam, vysporiada sa so vznesenou námietkou premlčania žalovaným vo vzťahu k jednotlivým nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia a zriadenie vecného bremena a náhradou za jeho zriadenie. Pre posúdenie začiatku plynutia a prípadného uplynutia premlčacej doby súd prvej inštancie zistí, ktorá zo stavieb, vo vzťahu ku ktorým si žalobca uplatňuje nároky, bola postavená oprávnene, a to z hľadiska, či jej chýba občianskoprávny titul na jej zriadenie. Je potrebné zistiť, vo vzťahu ku ktorým stavbám (vrátané účelových komunikácií) a v akom rozsahu vzniklo a existuje zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Ku stavbám, ku ktorým súd prvej inštancie zistí ich oprávnenosť na základe zákonného vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. sa javí dôvodné priznať vlastníkovi opakujúcu náhradu a adekvátne aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Vo vzťahu k vodovodnému potrubiu, ak zistí jeho oprávnenosť na základe zákonného vecného bremena podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, sa javí dôvodné aplikovať adekvátne ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Vo vzťahu k stavbám podzemné tepelné rozvodné zariadenie a vzdušné elektronické siete opätovne posúdi ich oprávnenosť v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka vo vyššie naznačených intenciách, pričom sa oboznámi so spisom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C/156/94 v rozsahu odvolacích námietok a vyjadrení žalovaného. Ak opätovne dospeje k záveru, že uvedené stavby boli postavené neoprávnene, aplikuje príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Rozhodne o návrhu žalovaného na vykonanie dôkazu a to obhliadky na mieste samom. Vysporiada sa tiež s argumentáciou žalobcu, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi.

79. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).